

Župani in svetniki opozarjajo, da po lanski odločitvi ustavnega sodišča lahko nekatere občine bankrotirajo

Kje bo 23 občin vzelo dve milijardi tolarjev

Trenutna glavnica znaša 1,8 milijarde, toda uradno naj bi terjatve po eni različici znašale 2,5, po drugi pa skoraj pet milijard tolarjev. Občine se za vsako ceno skušajo dogovoriti z upniki (Telekom, Elektro...) in vlado, da bi se izognile vračilu nadomestil

V minulih mesecih in tednih predvsem župani ter tudi občinski svetniki in še kdo po številnih slovenskih občinah gotovo niso imeli mirnega spanca, saj se jim po lanski odločitvi ustavnega sodišča lahko celo zgodi, da "bankrotirajo". Zaradi več pobud gospodarskih družb je namreč ustavno sodišče že pred časom odločilo, da so bili občinski odloki o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (NUSZ) v neskladju z zakonom.

Na podlagi te odločbe bi občine številnim podjetjem (Telekom Slovenije, Geoplina, Petrol, Dars, Istrabenz, Elektro Slovenija...) morale vračati odmerjeno nadomestilo, nekaterim celo za nazaj, vse do leta 1999 - skupaj z visokimi zamudnimi obrestmi, kar bi še posebno prizadelo lokalne skupnosti. Kot je znano, je ustavno sodišče razveljavilo odloke o nadomestilu, s katerimi so občine obremenjevale površine, na katerih so objekti gospodarske javne infrastrukture, kar 45 občinam: Belinci, Benedikt, Celje, Cankova, Cerkevjak, Duplek, Destričnik, Divača, Dol pri Ljubljani, Goričnica, Gornja Radgona, Hajdina, Hoče - Slivnica, Juršinci, Kidričevo, Krško, Kungota, Kuzma, Laško, Lenart, Ljutomer, Lovrenc na Pohorju, Majšperk, Maribor, Ormož, Pesnica, Podlehnik, Ptuj, Preddvor, Puconci, Rače - Fram, Radenci, Radeče, Radovljica, Ruše, Slovenska Bistrica, Starše, Sveta Ana, Sveti Andraž, Ša-

lovci, Šentilj, Tišina, Zreče, Železniki in Žetale. Nekateri med njimi (22 občin) odlokov niso izvajale in to jih bo sedaj rešilo, saj jim ne bo treba ničesar vračati, po drugi strani so nekatere nižje zneske dolgov že poravnale, tako da je višina skupne glavnice znižana na 1,8 milijarde tolarjev, kot navajajo občine; upniki namreč navajajo bistveno višje zneske.

Zato se prizadete občine za vsako ceno skušajo dogovoriti z upniki (Telekom, Elektro...) in vlado, da bi se izognile vračilu nadomestil; s tem se še posebno veliko ukvarja član državnega sveta Darko Fras, ki je tudi direktor uprave v eni izmed prizadetih občin, v Cerkevniku. Fras je že pred časom ponovno pisal predsedniku vlade Janezu Janši, okoljskemu ministru Janezu Podobniku in še nekaterim državnim organom, predvsem jih je seznanil s stališči prizadetih občin. "Predstavnik občin so tudi tokrat najbolj opozarjali na škodljive posledice zaradi motenj v financiranju občin in tekočem izvajanju njihovih zakonskih nalog in zlasti uresničevanju razvojnih nalog ob morebitnem vračanju sredstev NUSZ in visokih zamudnih obrestmi. Opozorili so tudi na neodgovornost državne uprave, ker ni izvajala nadzora nad zakonitostjo občinskih odlokov, kljub temu da je bila seznanjena z njimi in dejstvom, da je ministristvo za finance nekaterim občinam sporne površine upoštevalo pri kalku-

lativnih ocenah prihodkov od nadomestila in so posledično občine prejele toliko manj sredstev finančne izravnave; te občine bi bile zaradi vračanja zaračunanih sredstev in plačila obresti zelo oškodovane," pravi Fras.

Po drugi strani pa so predstavniki občin, ki so v pretežni ali večinski državni lasti, na srečanjih s predstavniki občin poudarjali, da je njihova morebitna poslovna odločitev o odpisih ali odlogih obveznosti v kontekstu dogovornosti s stališči povezanja predvsem s občinskimi in navodili predstavnikov lastnikov (države oziroma vlade). Predstavniki občin in tudi upniki pa so ugotavljali, da se ocene finančnega in okoljskega ministrstva, občin in upnikov o obsegu obveznosti oziroma zahtevkov upnikov med seboj precej razlikujejo (po nekaterih podatkih naj bi znesek glavnice in obresti znašal od 2,5 do 5 milijard tolarjev, op. p.). V občinah so tudi mnenja, da niti sedaj veljavna pravna uredba v zvezi z odmerjanjem nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča ni ustrezna, saj ne ureja meril in kriterijev za določanje višine obremenitve posameznih stavbnih zemljišč in nejasno opredeljuje zlasti pojem oziroma način odmerjanja nadomestila za nezazidana stavbna zemljišča, kar še vedno povzroča številne težave in veliko pravnih sporov pri odmerjanju nadomestila. Državni svetnik Fras je še

posebej poudaril, da z občinami še vedno ni usklajena metodologija za izračun kalkulatvne ocene prihodkov občin od nadomestila, kot je bilo dogovorjeno že v začetku leta 2004. Zato ne preseneča, da so občine opozorile vlado, da bodo ob neuspešnem iskanju rešitev prisiljeni vložiti zoper državne organe odškodninski zahtevke za povračilo škode, ki jim bo ob tem nastala.

Sedaj je tako vlada preučila obseg zahtevkov oziroma eventualnih obveznosti občin na podlagi odločb ustavnega sodišča v zvezi z odpravo občinskih odlokov in ocenila možne posledice v financiranju občin. Vlada priporoča občinam dolžnicam in gospodarskim družbam upnicam, da se dogovorijo o odlogu plačila obveznosti, ki izhajajo iz že izdanih odločb Dursa, do 30. junija. O sklenjenih dogovorih morajo občine obvestiti pristojne davčne urade. Vlada priporoča gospodarskim družbam v državni oz. večinski državni lasti, da preuči možnost, da občinam dolžnicam odpisajo zamudne obresti in se dogovorijo za ustrezno rešitev glede plačila pogodbenih obrestmi in o obročnem odplačilu obveznosti. Vlada predlaga občinam in gospodarskim družbam, ki so v sodnih sporih zaradi odmere nadomestila, da se o temati, ki je že bila predmet razsodb ustavnega sodišča, dogovorijo za izvensodno poravnavo.

In kakšne so posledice izvrševanja odločb ustavnega sodišča? Vlada se zaveda, da bo vračanje sredstev za zamudnimi obrestmi, tudi če bo potekalo več let, resno ogrozilo izvajanje večletnih investicij in zlasti izvajanje načrtov razvojnih programov občin za več naslednjih let. V posameznih občinah so že prejeli sklepe oziroma odločbe o izvršbi in višina vračila (glavnice in zamudne obresti) znaša v posameznih občinah od 5 do 30 odstotkov letnega proračuna. Problem dodatno zaplete dejstvo, da gre večinoma za investicijsko osiromašene občine in da imajo na podlagi sprejetih proračunov sklenjene pogodbene obveznosti do izvajalcev večlet-

nih investicij, ki jih zaradi zasega sredstev na občinskih računih ne bodo sposobni plačati, to pa bo povzročilo nove zamudne obresti in posledično gospodarsko škodo gospodarskim družbam. Nekateri načrti iz razvojnih programov za naslednja leta ne bodo izvedeni, to se bo poznalo tudi v realizaciji državnega razvojnega programa, torej ne bo mogoče pričeti investicij, ki so že odobrene na ministrstvih in so predvidene za sofinanciranje. Ker so to večinoma občine z območij, ki že sedaj zaostajajo v razvoju, se bodo razvojni zaostanki povečali in ne zmanjšali, kot je politika vlada na tem območju. Večina načrtovanih investicijskih programov je že izvedena ali pa jih izva-

jajo in so torej finančne obveznosti že prevzete, kreditne zmožnosti občin pa izčrpane...

Kaj po sprejetju sklepa vlade v zvezi s problematiko vračanja nadomestila misli Darko Fras? "Menim, da bo, če bodo seveda upniki upoštevali priporočila vlade in če bo finančno ministristvo pripravilo predlog povračila manj nakazane finančne izravnave, mogoče najti sprejemljive rešitve nastale problematike, tako da ne bi bilo večjih motenj v delovanju lokalne samouprave in izvajanju razvojnih programov občin. Smiselno je, da se lokalne skupnosti nemudoma začnejo dogovarjati z upniki o pogojih in načinu vračila sredstev," pravi Fras.

Oste Bakal

Višina sredstev, ki jih morajo občine vrniti upnikom

OBČINA	SIT
BENEDIKT	14.161.517
CERKVENJAK	12.383.300
HAJDINA	42.210.816
HOČE - SLIVNICA	35.980.290
JEZERSKO	4.326.310
LENART	169.443.994
LOVRENC NA POHORJU	4.456.109
MAJŠPERK	53.963.694
MARIBOR	406.538.386
ORMOŽ	11.822.842
PESNICA	489.412.254
PREDDVOR	24.695.444
RAČE - FRAM	60.294.796
RADEČE	242.000.000
RADOVLJICA	2.484.247
SVETA ANA	9.408.064
SVETI ANDRAŽ	21.783.000
ŠALOVCI	25.674.146
ŠENTILJ	139.705.424
TIŠINA	10.296.246
TRNOVSKA VAS	470.400
ŽELEZNIKI	29.090.847
ŽETALE	7.684.000
SKUPAJ	1.818.286.126

